

EDITAT CU SPRIJINUL AUTORITĂȚII NAȚIONALE
PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CIOS, TEODOR

Biblia în contextul vieții: lexicon și concordanță biblică /
Teodor Cios. -Ed. a 2-a - Deva: EMIA, 2006
ISBN(10) 973-753-027-6; ISBN (13) 978-973-753-027-1
81'374,2:22=135,1

Coperta 1: este o reproducere a icoanei „Inspirația Sf.
Apostol Ioan” și aparține autorului.

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Emia și autorului.

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea
scrisă a Editurii Emia și a autorului.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii și autorului.

Copyright © 2006 by EMIA

Copyright © 2006 by Pr. Teodor Cios.

All rights reserved.

The distribution of this book outside of Romania, without the
written permission of Emia is strictly prohibited.

Editura EMIA

330011 Deva, România

Str. Mareșal Averescu,

Bl. 20, parter

Tel. / Fax: 0254 230246

e-mail: office@emia.ro

www.emia.ro

Pr. Teodor Cios

BIBLIA ÎN CONTEXTUL VIEȚII

LEXICON ȘI CONCORDANȚĂ BIBLICĂ

Ediția a II-a

**EDITURA EMIA
2006**

CUPRINS

Prefață	5
Cuvânt înainte	7
I. Principii, personaje, locuri, texte și expresii în contextul vieții etc.	10
Sfânta Tradiție	10
Sfânta Scriptură	10
Sfânta Biserică	10
A. Partea istorică și practică	17
1. Animale – Insecte	17
2. Ape, Văi, Râuri	20
3. Cereale, zarzavaturi, condimente	23
4. Cetăți, orașe, locuri, teritorii	24
5. Copaci, pomi	43
6. Evenimente, alegorii, metafore, imagini, gesturi, ghicitori etc.	44
7. Flori, ierburi, mirodenii, plante	62
8. Fructe	63
9. Instrumente muzicale	64
10. Îmbrăcăminte	65
11. Învieri din morți	65
12. Jocuri	66
13. Judecătorii	68
14. Mâncăruri și băuturi	68
15. Metrologia biblică	69

16. Munți și dealuri	71
17. Minuni în vechiul testament	72
18. Minuni în noul testament	75
19. Obiceiuri	77
20. Obiecte sacre	78
21. Păsări	78
22. Persoane și personalități	79
23. Pietre, bijuterii	91
24. Pilde, parabole	92
25. Preoți, slujitori ai altarului	93
26. Profetii	99
27. Regi, împărați, guvernatori, dregători, ofițeri etc.	104
28. Saluturi, urări	113
29. Sărbători	114
30. Zeități, demoni	117
II. Partea a doua	120
B. Concordanța biblică	120
– Texte alese și culese pentru diferite domenii ale vieții –	
Abatere	120
Abis	120
Adevăr	121
Adormire	121
Adulter	124
Ajutor	124
Alegere	125
Alfa și Omega	125
Alianță	125
Aliluia	125
Alipire	125
Altar	125
Aluat	126
Amăgire	126
Amărăciune	126
Anatemă	126
Ancoră	127
An, Ani	127
Animale	127
Antihrist	127
Apă	128
Apărător	128
Apostol	129
Approapele	129

Aramă	129
Arată	130
Arc	130
Armă	130
Arenă	130
Argint	130
Arhenghel	130
Arhiereu	131
Arvună	131
Ascultare	131
Ascultare față de conducătorii lumești	132
Ascuns	132
Asin	132
Asupritor	132
Astrologie	133
Aur	133
Avere	133
Bani – Bai	133
Basm	134
Batjocoră	134
Bărbat	134
Bătaie de joc	135
Bătrân	135
Băutura – Beție	136
Bejenie	136
Beșug	136
Bici	137
Binecuvântare	137
Binefacere	139
Bine – Rău	139
Bir	140
Binețe	140
Biserică – Lăcaș sfânt	140
Blestem	140
Blid	142
Blând – Blândete	142
Boală – Bolnav	143
Bogat – Bogăție	143
Botez	144
Bucurie	145
Bun	147

Bună înțelegere	148
Cale	148
Camătă	148
Candelă	149
Cap	149
Carte – Cărturar	149
Casă	150
Cădelniță	151
Călătorie	151
Călăuză	152
Cămilă	152
Căsătorie	152
Câine	153
Cântar	153
Cântare – Cântăreți	153
Cârtire	154
Câștig	154
Ceartă – Sfadă	154
Cer	155
Ceremonie	157
Cetate – Cetăți	157
Cercetare	158
Cerbice	158
Cerere	158
Ceas – Oră	158
Cheie	158
Cheltuială	158
Chemare	158
Chenoză	160
Chibzuință	160
Citire	161
Cinste	161
Cină	161
Clevetire	161
Coif	161
Comoară	162
Copil	162
Complot	162
Conducător – Conducere	163
Conștiință – Cuget	164
Corabie	165

Cort	165
Credință	165
Creștin	176
Cruce	176
Cucernic	177
Cuget – Cugetare	178
Cuminecătură – Euharistie	178
Cumințenie	179
Cumpătare – Chibzuință	179
Cunoaștere – Cunoștințe	179
Cunună	180
Curaj – Îndrăzneală	180
Curat	181
Curcubeu	181
Cutremur	181
Cuvânt – Cuvântare	181
Cuvios	183
Da – Nu	184
Dare – Dajdie	184
Datini – Obiceiuri	186
Datorie	186
Deget	186
Defăimare	186
Desăvârșire	187
Desfătare	188
Desfrânare	188
Deslegare	189
Despărțire – Dezbinare	190
Destin	190
Deșertăciune	190
Diaconi	191
Disciplină	191
Dispreț	192
Divorț	192
Doctor – Medicamente	193
Dojană	193
Doliu	193
Dorință	194
Drac – Diavol	194
Dragoste	195
Dreptate	196

Drept – Drepti	199
Drum	201
Duhul Sfânt – Duhuri	202
Duminică	206
Dumnezeu	206
Durere	212
Dușmani	212
Egoism	213
Eliberare – Izbăvire	213
Episcop	213
Erezie – Eres	213
Erou	214
Evanghelie	214
Evlavie	216
Exemplu – Pilda bună	216
Extaz	216
Fală – Laudă	216
Famen	216
Fapte	217
Fariseu	218
Farmece	219
Față	220
Făgăduință	220
Fărădelege	223
Fătărnicie	224
Fântână	225
Fecioara Maria	225
Fecior – Fecioară	226
Femeie	227
Fericire	229
Fierbinte	231
Filosofie	231
Fiu – Fii	232
Fiul lui Dumnezeu – Fiul Omului	234
Flămând – Foame	236
Floare	237
Foc	237
Folos	238
Frate	238
Frângerea pâinii	238
Frică	239

Frumusețe	239
Frunte	239
Fulger	239
Furtună	239
Furt	240
Gând – Gândire – Cugetare	240
Gelozie	240
Ghicire	241
Ghimpe	241
Glas – Glasul lui Dumnezeu	241
Glosolalie	241
Grâu	242
Greutate – Sarcină	242
Greșală	242
Grijă	242
Grindină	242
Groapă	243
Gură	243
Gust	243
Glumă	243
Har	243
Haină	247
Heruvim	248
Hirotonire	248
Homosexual	249
Hotar	249
Hotărâre	249
Hoție – Furt	249
Hrană	249
Hristos – Iisus	250
Hulă	254
Iad – Gheenă	255
Icoană	257
Iconom	257
Idol	258
Ieri – Azi – Început	259
Iertare	259
Inel	260
Inimă	260
Inspirație	263
Invidie	263

Iotă	264
Iscoadă	264
Ispită	264
Istorie	266
Istețime	266
Iubire	266
Izbăvire	270
Izvor	270
Îmbrăcăminte	270
Împăcare	270
Împărăția lui Dumnezeu	271
Împotrivire	272
Împrumut	273
Închinare	274
Închisoare	275
Încredere	275
Îndemn	276
Îndolială	276
Înfiiere	276
Înfrânare	276
Îngâmfare	276
Îngăduință	277
Îngenunchere	277
Înger	277
Înjurătură	280
Înmormântare	280
Îndoială	281
Înnoire	281
Înșoțire	281
Instrumente muzicale	281
Înșelare	281
Întoarcerea la Dumnezeu	282
Întristare	282
Întuneric	283
Înțelegere	284
Înțelepciune	284
Învățător	286
Învățătură	286
Înviere	288
Învinuire – Învinovățire	290
Jale	291

LEPIS Jertfă – Jertfelnic	We know	291
Joc	books	292
Judecător		292
Judecată		294
Jurământ		296
Lăcomie		297
Laudă		298
Lacrimă		299
Legământ		300
Lege		300
Lene		303
Lepădare		304
Lepră		304
Libertate		305
Limbă		306
Lingușire – Măgulire		306
Literă		307
Logodnă		307
Loc		307
Luceafăr		307
Lucrare – Lucrători		307
Lume		308
Lumină		309
Lumânare		311
Lună		311
Luptă		311
Lut		312
Mai mari		312
Mamă		312
Mană		313
Mare – Mari		313
Marmură		313
Martir		313
Martor – Mărturie		314
Masă		315
Maslu		315
Măgulire		316
Mărgăritare		316
Mărturisire		316
Măslin		317
Măhnire		317

Mână – Palmă	317
Mândrie	317
Mâncare	318
Mângâiere – Mângâietor	319
Mânie	319
Mântuire	320
Mântuitor	322
Medicament	323
Meserie	323
Mielul lui Dumnezeu	323
Mijlocitor	324
Milă– Milostenie	324
Minciună	327
Minte – Cugetare	328
Minune	328
Mirare	330
Mire – Mireasă	330
Mir	330
Mită	331
Mitră	331
Mișel	331
Moarte	331
Moaște	339
Mort	339
Mormânt	340
Moștenire	341
Mulțumire	342
Muncă	342
Munte – Munți	344
Mustrare	344
Muștar	344
Mut	345
Muzică	345
Naștere	346
Nădejde – speranță	346
Neam – Neamuri	349
Neascultare – Nesupunere	349
Neîncredere	350
Nebun	350
Necaz	351
Necăjit	353

Necinste	353
Necredință – Necredincios	353
Necurăție – Necurat	354
Nedreptate – Nedreptătit	355
Nefericire	355
Neghină	356
Negoț	356
Nelegiuire	356
Nemulțumire – Nemulțumitori	357
Nemernic – Netrebnic	357
Nemurire	357
Nenorocire	358
Neorânduială	358
Neputință – Neputincios	358
Nerecunoștință	359
Nestatornicie	359
Nerușinare	360
Nesocotință – Înjosire	360
Neștiință	360
Nevinovat	360
Noapte	361
Nor	361
Nou	361
Nume	362
Nuntă	362
Oaie – Oi	362
Os – Oase	363
Oaste cerească	363
Obraz	364
Obrăznicie	364
Obosit – Ostenit	364
Ocară	364
Odăjdii	365
Odihnă	365
Oglindă	366
Olar	366
Om – Oameni – Omenie	366
Opreliște	366
Oraș – Cetate	369
Orb	369
Ordine – Rânduială	370

Orfan	370
Osana	371
Osândă – Osândire	371
Osapăt – Ospitalitate	372
Ostaș – Oștire	373
Otravă	373
Pace	374
Pagubă	378
Pahar	378
Pasăre – Păsări	378
Paștile	378
Patmă – Pătimire	379
Patrie – Țară – Ținut	380
Pază – Păzire	381
Păcat	381
Păcătos – Păcătoși	388
Pădure	390
Păgân – Păgâni	390
Pământ	391
Par – Peri	392
Părinți	392
Păstor	393
Pâine	394
Pângărire – Ocărare	395
Pâră – Pârât	395
Pecete	395
Pedeapsă	396
Piatră – Pietre prețioase	397
Pierdere – Pierzare	398
Pildă	398
Pizmă	399
Plată	399
Platoșă	400
Plâns – Plângere	400
Plăcere	401
Ploaie	401
Plug – Arătură	402
Pocăință	402
Poftă	404
Pom – Pomi	406
Pomană la morți	406

Popor – Neam	406
Porc – Porci	409
Poruncă	409
Post	412
Potop	414
Povestire	414
Pravilă	414
Predanie – Tradiție	415
Preot – Preoție	416
Predestinație – Destin	418
Pricepere	417
Prigoană – Patimă	418
Prihană	418
Prielnic	418
Prietenie	418
Primejdie	420
Primit – Dar	420
Prinos	420
Prooroc – Profet	420
Propășire	424
Propovăduire	424
Providență – Pronic	425
Priveghere	425
Prost – Prostitute	426
Prozelit – Prozelitism	426
Prunc	426
Punerea mâinilor	426
Pustie	427
Putere	427
Rai	427
Rană	428
Răbdare	428
Răscumpărare – Mântuire	433
Răscoală	434
Răsplătire – Răsplată	434
Răspundere	435
Răstignire	435
Rătăcire	436
Război	436
Răzbunare	436
Răzvrătire	438

Rânduială – Rânduieți	439
Râs	439
Rece	439
Recensământ	439
Rege – Regi	439
Revelație	441
Rob – Robie	442
Rudenie – Neam	442
Rugăciune	442
Rugăciuni pentru morți – Parastase	447
Rușine – Rușinare	448
Sabie	448
Sare	449
Sădire	449
Sămânță	449
Sănătate	449
Sărac – Sărăcie	450
Sărbătoare – Praznic	452
Sărut	453
Sămbătă	454
Sânge	454
Sciere	455
Scriptură	456
Scuipare – Scuipat	457
Secetă	458
Sêceriș	458
Secret	458
Sectă – Învățători și prooroci mincinoși	458
Sfat	460
Sfânt	460
Sfârșit	462
Sfârșitul lumii	462
Sfeșnic	463
Sfințire – Sfeștanie	463
Sincer – Sinceritate	463
Sinucidere	464
Slab	464
Slavă – Mărire	464
Slujire – Slujbă – Slujitor	464
Smerenie	467
Sminteală	468

LPRIS We know books	
Smochin	469
Soare	470
Somn	470
Sorti	471
Spin	471
Spiritism – vorbirea cu morții	472
Spânzurare	472
Spovedanie	472
Sprijinator – Sprijin	472
Spurcat	472
Stadion	473
Stăpân – Stăpânire	473
Stâlp	473
Statornic	473
Stea	473
Stimă	474
Ștrăin – Pribeag	474
Strigare	474
Strâmbătate	474
Suferință	475
Suflet	476
Supărare	480
Supunere	480
Surd	480
Șarpe	480
Școală	481
Șovăire	481
Știință – Cunoaștere	482
Taină	483
Talanți	483
Talionului (Legea)	483
Tata	484
Tăcere	489
Tămâie	489
Tălmăcire	490
Tâlhari	490
Teamă – Temere	491
Tânăr	491
Temelie	491
Temniță	492
Templu	493

Testament	494
Ticălos – Ticăloșenie	495
Toiag	495
Tovarăș	496
Trădare	496
Trăire	496
Trăirea de la altar	496
Trâmbiță	497
Treaz	497
Treime – Sf. Treime	497
Tribunal	499
Tristete	499
Trufie – Trufaș	499
Trup	499
Tulburare	503
Tunet	503
Tuns	504
Țărână – Plugar	504
Ucenic – Ucenici	504
Ucidere – Ucigaș	505
Uitare	505
Ulei – Ungere	506
Ultimul de pe urmă	507
Umbra	507
Umilință – smerenie	508
Uneltire	509
Unul – Una – Unitate	509
Ura	509
Urâciune	511
Uriși	512
Ureche	512
Ușă – Poartă	513
Vamă – Vameș	513
Vas	513
Văduv – Văduvă	513
Vătămare	515
Văzător de Dumnezeu	515
Vânătoare	515
Vânzare – Cumpărare	516
Vârstă	516
Vede – Vedere	516

Vedenie	516
Vecin	517
Veghere – Priveghere	517
Vesel – Veselie	518
Veste	519
Veşminte – Odăjdii	519
Veşnic	520
Viţă – Viaţă veşnică	522
Viciu	524
Viclenie	525
Vină – vinovat	525
Vijelie – Vânt	526
Vindecare	526
Vin – Vie	527
Vis – Vise	530
Vite	531
Viu	532
Voia Domnului	532
Vorbire – Vorbire de rău	533
Vrajba	533
Vrăjitor – Vrăjitorie	533
Vrăjmaş – Vrăjmăşie	534
Vreme – Timp	536
Zavistie	537
Zeciuală	537
Zel	537
Zgârcenie – Lăcomie	537
Zi – Zile	538
Zidire – Construcţie – Ziditor	539
Ziua Domnului	540
Concluzii	542
Lucrări consultate	544

PRINCIPII, PERSONAJE, LOCURI, TEXTE ȘI EXPRESII BIBLICE ÎN CONTEXTUL VIETII

SFÂNȚA TRADIȚIE

Omul care vrea să învețe, omul care vrea să se edifice, omul care vrea să nu greșească întreabă. Să ne întrebăm și noi: "Ce este Sfânta Tradiție?"

Cu dorința sinceră și nu cu gândul ispitirii (Mc. 1n, 13) și cu Biblia în față, aflăm că Sfânta Tradiție, sau Predania, cum i se mai spune, este învățătura dată de Dumnezeu, deci revelată de Dumnezeu, prin viu grai oamenilor, Bisericii, și din care o parte, mai târziu, s-a fixat în scris (II Tes. 2, 15).

Sf. Tradiție este deci cea mai veche și începe cu primele date ale Revelației primordiale, pe care, după mii de ani, Moise începe s-o așeze în scris, apărând astfel Vechiul Testament.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos n-a scris (cu excepția rugăciunii "Tatăl nostru") nimic. Învățătura Sa a fost transmisă verbal Bisericii prin mesajul apostolilor, cum spune Sf. Ap. Pavel: "căci eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat vouă" (I Cor. 11, 23).

Sf. Tradiție se transmite ca o înnoire pentru întărirea credinței, cum îl sfătuiește Sf. Ap. Pavel pe Timotei și prin el pe toți creștinii de bună credință: "Păzește ceea ce ți s-a încredințat" – desigur verbal – (I Tim. 6, 20), pentru a nu rătăci de la credință (I Tim. 6, 21).

În lumina acestui îndemn, să urmărim o parte din textele scripturistice referitoare la Sf. Tradiție:

"Întreabă pe tatăl tău și-ți va da de știre, întreabă pe bătrâni și-ți vor spune" (Deut. 32, 7)

"Cele ce au fost dintru început, câte am auzit... și pe care părinții noștri ni le-au transmis" (Ps. 77, 2-3)

"Câte am poruncit părinților noștri ca să le arate pe ele fiilor, ca să le cunoască neamul care va veni" (Ps. 77, 71).

"Tu ești preot în veac după rânduiala lui Melchisedec" (Ps. 109, 4).

"Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece" (Mt. 24, 35).

"Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos" (In. 1, 17).

"Multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu s-au scris în cartea aceasta" (In. 20, 30).

"Ci sunt și multe alte lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris" (In. 21, 25).

"Am trimis pe Iuda și pe Sila, care vor vesti și ei, cu cuvântul, aceleași lucruri" (F. A. 15, 27).

"Privegheați, aduceți-vă aminte că, timp de trei ani, n-am încetat noaptea și ziua, să vă îndemn, cu lacrimi, pe fiecare dintre voi" (F. A. 20, 31).

"Prin urmare credința este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos" (Rom. 10, 17).

"Frații mei, sunt încredințat eu însumi despre voi, că și voi sunteți plini de bunătate, plini de toată cunoștința" (Rom. 15, 14).

"Țineți predaniile precum vi le-am dat" (I Cor. 11, 2).
:Căci și eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat și vouă" (I Cor. 11, 23).

"Fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră" (II Tes. 2, 15).

"O, Timotei, păzește ceea ce ți s-a încredințat, depărtându-te de vorbele deșarte și lumești" (I Tim. 6, 20).

"Ține dreptarul cuvintelor sănătoase pe care le-ai auzit de la mine, cu credință și cu iubirea ce este întru Hristos Iisus" (II Tim. 1, 23).

"Ceea ce ai auzit de la mine, cu mulți martori de față, acestea le încredințează la oamenii credincioși, care vor fi destoinici să învețe și ei pe alții" (II Tim. 2, 2).

“Multe având a vă scrie, n-am voit să le scriu pe hârtie și cu cerneală, ci nădăjduiesc să vin și să vorbesc gură către gură” (III In. 13-14).

“Vă îndemn ca să luptați pentru credința dată sfinților, odată pentru totdeauna”(Iuda 1, 3).

SFÂNTA SCRIPTURĂ

Denumirea de Scriptură vine de la cuvântul latinesc “scriptura” = scriere, carte, iar cea de Biblie de la cuvântul grecesc “biblion” = carte.

Sf. Scriptură sau Biblia este colecția de scrieri religioase sub inspirația Duhului Sfânt (II Tim. 3, 16; II Petru 1, 21), cuprinzând cuvântul sau revelația lui Dumnezeu.

Sf. Scriptură cuprinde planul și opera de mântuire a lui Dumnezeu și are două părți: Vechiul Testament, în care se cuprinde pregătirea pentru mântuire, și Noul Testament, în care se află săvârșirea mântuirii.

Cărțile Sf. Scripturi s-au scris într-un interval de 1400-1500 de ani, de bărbați aleși și în mai multe limbi.

Vechiul Testament a fost pentru cei dinaintea de Hristos și rămâne și astăzi o “călăuză spre Hristos, pentru ca să ne îndreptăm din credință” (Gal. 3, 24).

În sec. XI începe punctuația, iar în sec. XIII Stefan Langton (Paris) împarte textul Noului Testament în capitole și versete.

Până la apariția tiparului (J. Gutenberg 1394-1486) scrierile biblice s-au păstrat în manuscrise.

Prima traducere a Noului Testament în limba română s-a făcut de către ieromonahul Silvestru și tipărit de Mitropolitul Simion Ștefan, la Bălgrad (Alba Iulia) în anul 1648. Iar Biblia întreagă la 1688 de către frații Greceanu și Episcopul Mitrofan (Huși), pe timpul domnitorului Șerban Cantacuzino.

Sf. Scriptură, ca și Sf. Tradiție, cuprinde Cuvântul lui Dumnezeu, cum reiese și din următoarele texte:

“Scrie aceasta într-o carte spre pomenire” (Ies. 17, 14).

“Cercetați cartea Domnului și citiți...” (Isaia 34, 16).

“Scrieți într-o carte toate cuvintele pe care vi le-am grăit eu” (Ier. 30, 2).

“Atunci a scris Ieremia într-o carte toate nenorocirile care trebuiau să vină asupra Babilonului” (Ierem. 51, 60).

“Au n-ați citit niciodată în Scripturi...” (Mt. 21, 42).

“Vă rătăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu” (Mt. 22, 29).

“Încă nu știți Scriptura...” (In. 20, 9).

“Trebuie să se împlinescă Scriptura” (F. A. 1, 16).

“Filip l-a auzit citind pe proorocul Isaia, și i-a zis: Înțelege, oare, ce citești?” (F. A. 8, 30).

“Începând de la Scriptura aceasta, i-a binecuvântat...” (F. A. 8, 35).

“Căci toate câte s-au scris mai înainte s-au scris despre învățătura noastră” (Rom. 15, 4).

“Căci dacă vestesc Evanghelia, nu-mi este spre laudă” (I Cor. 9, 16).

“Iar Scriptura, vazând dinainte că Dumnezeu îndreptează neamurile...” (Gal. 3, 8).

“Dar ce zice Scriptura?” (Gal. 4, 30).

“Țineți predaniile pe care vi le-am dat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră” (II Tes. 2, 15).

“Scriptura zice: să nu legi gura bouului care treieră” (I Tim. 5, 18).

“De mic copil cunoști Sfintele Scripturi” (I Tim. 3, 15).

“Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu” (II Tim. 3, 16).

“Nici o proorocie a Scripturii nu se tâlcuieste după socotința fiecăruia” (II Petru 1, 20).

SFÂNTA BISERICĂ

Denumirea de Biserică vine de la cuvântul grecesc “ekklesia” = comunitatea celor chemați, iar cuvântul Biserică a intrat în limba română prin alt cuvânt grecesc: “Basiliki”, cuvânt ce înseamnă: “Casă împărătească”, sau “Casa lui Dumnezeu”, numită și “Biserica lui Dumnezeu” (F. A. 20, 28; I Cor. 1, 2; 11, 22; 15, 9; I Tes. 2, 14; II Tes. 1, 4; I Tim. 3, 5-15).

Biserica este întemeiată obiectiv de Iisus Hristos pe Cruce și în Învierea Sa din morți, iar ca și comunitate concretă-văzută – la Cincizecime, prin Pogorârea Duhului Sfânt.

Biserica fiind Trupul lui Hristos, “trupul Său, al cărui mântuitor este” (Efes. 5, 23), este “una sfântă, sobornicească și apostolească”, alcătuită din totalitatea celor botezați, care se împărtășesc din aceleași Sfinte Taine.

Biserica este pamântească, Biserica celor vii, și se numește Biserica luptătoare și Biserica cerească, adică Biserica triumfătoare, a sfinților, adică a celor plecați la Domnul în credință și iubire, cei ce gustă anticipat fericirea eternă.

Sf. Scriptura vorbește despre Sfânta Biserică în nenumărate locuri, referindu-se la toate însușirile ei, ca:

“Aceasta nu e alta fără casa lui Dumnezeu, poarta cerului”(Gen. 28, 17)

“Să-mi faci locaș sfânt”(Ies. 25, 2-8)

“Voi sfinți cortul adunării și jertfelnicul”(Ies. 29, 44)

“Veti purta pacatul pentru nepasare fața de locașul sfânt”(Num. 18, 1)

“Tu ai să-mi zidești casa pentru locuința mea”(II Regi 7, 5)

“;...am sfințit templul pe care l-ai zidit, ca să petreacă numele meu a c o l o ” (I I I R e g i 9 , 3)

“De ce nu reparăți stricăciunile casei Domnului”(IV Regi 12, 7)

“Din sărăcia mea am pregătit pentru casa Domnului o sută de mii de talanți”(I Paral. 22, 14)

“Am avut...gând să zidesc casa Domnului”(I Tar. 29, 3)

“Veniți la locașul de sfințire”(II Par. 30, 8)

“Cine v-a dat vouă voie să zidiți casa aceasta?”(I Ezdra 5, 3)

“Au săvârșit cu bucurie sfințirea acestei case a lui Dumnezeu”(I E z d r a 1 6 , 1)

“Pentru ce a fost părăsită casa Domnului?” (Neem. 12, 11)

“Domnul este în biserică cea sfântă a lui” (Ps. 10, 4)

“Să locuiesc în casa Domnului” (Ps. 26, 7)

“Multă lume în casa Domnului” (Ps. 34, 34, 14)

“Cât de iubite sunt locașurile Tale” (Ps. 83, 1)

“Voi afla...locaș Domnului” (Ps. 131, 5)

“Cei ce stați în casa Domnului...” (Ps. 134, 2)

“Ia seama la picioarele tale când te duci la casa Domnului” (Ecclez. 4, 17)

“Căci casa Mea, casă de rugăciuni se va chema”(Isaia 56, 7)

“Stai în ușa casei Domnului și rostește cuvintele acestea” (Ieremia 7, 1)

“Cu casa aceasta... în care vă puneți încrederea”(Ieremia 7, 14)

“Clădiți iarăși Casa în care voi locui și mă voi preaslăvi”(Agheu 1, 8)

“Din pricina templului meu care stă dărâmat”(Agheu 1, 9)

“A înălțat locaș sfânt Domnului”(Is. Sirah 49, 14)

“Înainte sfântului locaș m-am rugat”(Is. Sirah 51, 18)

“Sfântul locaș l-a mărit”(I Mac. 14, 15)

“Și templul a fost zidit”(II Mac. 2, 23)

“Cum a intrat în casa Domnului”(Mt. 12, 4)

“Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui” (Mt. 16, 18)

“Spune-i Bisericii...” (Mt. 18, 17)

“Ce este mai mare aurul sau templul care sfințește aurul?” (Mt. 23, 17)

“Casa Mea casă de rugăciuni se va chema” (Mc. 11, 17)

“În casa tatălui Meu mi se cade să fiu” (Lc. 2, 49)

“Nu faceți casa Tatălui Meu casă de negustorie” (In. 2, 16)

“Deci Biserica, în toată Iudeea... avea pace” (F. A. 9, 31)

“De va strica cineva templul lui Dumnezeu...” (I Cor. 3, 17)

“Căci nimeni nu poate pune altă temelie, decât cea pusă, care este Iisus Hristos”(I Cor. 3, 11)

“Pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică; întâi apostolii...” (I Cor. 12, 28)

“S-a dat pe El cap Bisericii” (Efes. 1, 22)

“Precum și Hristos Biserica” (Efes. 5, 29)

“Taina aceasta mare este; iar eu zic în Hristos și în Biserică” (Efes. 5, 32)

“Și El este capul trupului, adică al Bisericii...” (Col. 1, 18)

“Să petreci în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlp și temelie a adevărului” (I Tim. 3, 15)

“Fără să părăsim Biserica noastră” (Evr. 10, 25)

“Chemați preoții Bisericii să se roage pentru el” (Iacov 5, 14)

“Și a venit alt înger și a stat la altar... și s-a dat lui tămâie multă” (Apoc. 8, 3).

Învățătura de credință a Bisericii, “una sfântă, sobornicească și apostolească” în această Sfântă Trinitate: Tradiție, Scriptură și Biserică, este clară în toate manualele și tratatele vechi de credință, să ne oprim însă la “Mărturisirea Ortodoxă” a lui Petru Movilă, apărută la Iași în anul 1642, care ne spune: “Creștinul ortodox trebuie să primească cu adevărat și neîndoios că toate articolele credinței ecumenice a Bisericii Ortodoxe sunt date de Domnul nostru Iisus Hristos, prin Apostolii Săi, luminate și întărite de sinoadele ecumenice; el trebuie să creadă în acelea, precum poruncește Apostolul Pavel, care zice: “De aceea deci, fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră” (II Tes. 2, 15)

XXXXXXXXXX

A. PARTEA ISTORICĂ ȘI PRACTICĂ

În fața Sf. Scripturi suntem 1, 10, 100 sau mai mulți ca în fața unui izvor și bem în mod diferit, proporțional cu setea.

Citind Sfânta Scriptură găsim în ea foarte multe lucruri legate de problemele vieții spirituale și sociale ale oamenilor. De aceea, citind Biblia ca pe o carte oarecare, ea pare o carte umană. Dar când îi pătrunzi sensul și îi simți sufletește conținutul, observi că din ea vine ceva din altă lume, ea nu mai este o carte de rând, ci o carte în care este simțită prezența lui Dumnezeu și vocația umană. În contextul acestui adevăr trebuie să privim problemele enunțate mai jos:

1. ANIMALE – INSECTE

ANTILOPA

O specie actualmente dispărută (I Regi 4, 23; Deut. 14, 5)

ARICI

Animal cu țepi, trăiește mai ales pe lângă locuința omului. (Sofronie 2, 14)

BALAU

Șarpe sau monstru marin. Cuvântul este întâlnit și în narațiunea creației, în ziua a cincea (Gen. 1, 21; Ieșire 7, 9-10)

BALENĂ

Este cunoscută și sub denumirea de chit, se referă la peștele mare care l-a înghițit pe Iona (Iona 1, 17; Mt. 12, 40)

BOU

Strămoșul vitelor cornute (Isaia 51, 20)

BROASCĂ

Animal de apă (Lev. 11, 29; Ieșire 8, 3)

CAL

Animal asociat de obicei cu războiul, cu puterea și cu bună starea (Gen. 32, 15; Iosua 11, 4; II Regi 8, 4; 15, 1)

CAPRĂ

Caprele au fost crescute împreună cu oile. Ele au fost de folos și pentru patriarhii biblici. Mântuitorul le dă exemple ca simbol. Gen. 15, 9; 27, 9; Mt. 25, 32)

CATĂR

Produsul împerecherii dintre cal și măgar. Simbol al încăpățănării. (Gen. 36, 24; Lev. 19, 19; II regi 13, 29)

CĂMILĂ

Animal adaptat perfect la viața din zonele aride, poate duce 200 de kg plus un călăreț. (Gen 12, 16; 24, 35; 24, 1; I Cron. 27, 30.) În Vechiul Testament este amintită de 57 de ori, iar în Noul Testament doar de șase ori. (Mt. 3, 4; Mc. 1, 6; Mt. 23, 24 etc.)

CĂPRIORĂ

Face parte din grupul rumegătoarelor. (F. A. 9, 36)

CÂINE

Se crede că a fost primul animal domestic. Animal disprețuit în Vechiul Testament. (Deut. 23, 18; Mt. 15, 26; Filip. 3, 2; Apoc. 22, 15)

CROCODIL

Animal acvatic, menționat doar figurativ (Iov 41, 1)

ELEFANT

Cel mai mare dintre animale, este amintit în Biblie de 12 ori. (I Mac. 6, 30)

FURNICI, ALBINE ȘI VIESPI au organizări sociale complexe.

Furnica este menționată numai în Prov. 6, 6; 30, 25. Albinele: Jud. 14, 8; Ps. 117, 12; Deut. 1, 44; Isaia 7, 18. Viespii: în contextele: Is. 23, 28; Iosua 24, 12.

HIPOPOTAM

I se mai spune și cal de râu. (Iov. 40, 15; Iosua 14, 23; 34, 11)

IEPURE

Animal interzis la evrei. (lev. 11, 6)

LĂCUSTĂ

Cele mai importante insecte din Biblie, sub specii diferite, menționate de 56 de ori (Ies. 10, 4; Lev. 11, 21; Ioil 1, 4 etc.)

LEOPARD (GHEPARD) Felina pătată. (Ierm. 13, 23)

LEU

Cuvântul leu apare de 130 de ori în Biblie, a dispărut din țările biblice (Dan. 6, 3; Ps. 103 etc.)

LILIAC

Inclus în animalele zburătoare (Lev. 11, 19; Deut. 14, 28; Isaia 2, 20)

LUP

Animal carnivor, permanent amenințare pentru animale (Sof. 3, 3)

MĂGAR

Animal folosit de Avraam în Mesopotamia (Gen. 12, 16; Num. 22; I Regi 9-10; Daniel 5, 21; Iov 39, 5; Zah. 9, 9; Ps. 103; Mica 21, 2). Folosit chiar de Mântuitorul (Mt. 21, 2)

MISTREȚ

Strămoșul porcului domestic (Ps. 80, 13; Ps. 68, 30)

MOLIE

Insectă colorată. În Palestina există mai multe specii (Iov 4, 19; Lc. 12, 33)

MUSCA

Termenul este folosit mai mult figurativ și chiar proverbial. (Isaia 7, 18; Ecclez. 10, 1; Ieș. 8, 21; Ps. 787, 45; 105, 31)

NEVĂSTUICĂ

Este folosită numai în Lev. 11, 29; Lc. 19, 30

OAIE

Animal foarte căutat și apreciat în Orient, termenul este folosit mai mult metaforic. Oaia este amintită în Biblie de 400 de ori. (Gen. 30, 32; Num. 28, 3; I Regi 16, 1; Iosua 6, 4 etc.) În Noul Testament: In. 2, 14; Mt. 25, 32 etc.)

PAIANJEN

Are opt picioare și țese pânză. (Iov 8, 14; Isaia 59, 5-6; Prov. 25, 32 etc.)

PĂDUCHE

Trăia în ținuturile împădurite.

PORC

Animal interzis la evrei. (Lev. 11, 7; Deut. 14, 8; Prov. 11, 22). În Noul Testament: Lc. 15, 15; Mt. 8, 30; II Petru 2, 22; Mt. 7, 8.

PURICE

Apartține ordinului insectelor fără aripi, un parazit pe oameni și animale. (I Regi 12, 11; I Mac. 6, 51; Lc. 11, 12)

SCORPION

Are o înțepătură care poate fi fatală. Animal nocturn. (III regi 12, 11; I Mac. 6, 51; Lc. 11, 12)

ȘARPE

Cea mai răspândită reptilă din Palestina (Lev. 11, 49). Prima mențiune este în Geneza 3, 1, privitor la căderea omului (Num. 21, 6; Isaia 14, 29; Ieș. 7, 9). În Noul Testament îl întâlnim de 14 ori, în contexte diferite (In, 3, 14; Apoc. 12, 9).

ȘOARECE

Face parte din gama largă de rozătoare (Lev. 11, 29; I Regi 6)

ȚÂNȚAR

Este numele dat mai multor grupuri de insecte (Mt. 23, 24)

URS

Situația lui este incertă, s-ar putea să fie dispărut (II Regi 17, 8; Prov. 17, 12; Amos 5, 19)

VACA

Amintită foarte des în Vechiul Testament (Num. 19; Ieș. 33, 12; 23, 4; Deut. 25, 4; Noul Testament: Lc. 13, 15; I Cor. 9,9; I Tim. 5, 18)

VIERME

(Iov 19, 16; Prov. 30, 15)

VIPERĂ – NĂPÂRCĂ

Reptilă veninoasă (Gen. 49, 17; Isaia 14, 29; Ierem. 8, 17; Prov. 23, 32)

VULPE

Un animal solitar (Cânt. Cânt. 2, 15)

2. APE – VĂL-RĂURI

APĂ

Element important în viața oamenilor. Nimic nu este mai grav ca lipsa de apă. (III Regi 17, 11; Ierem. 14, 3; Ioil 1, 20; Ieș. 7, 17; 15, 23; IV Regi 2, 19-22). În Noul Testament apa este legată de viața veșnică: (In. 3, 5; 4, 13; Apoc. 7, 17; 21, 6; 22, 1; Curățire, Efes 5, 26; Evr. 10, 22).

ARNON

Pârâu care se varsă în Marea Moartă (Deut. 3, 12, 6)

BACA

Valea Plângerii, aproape de Ierusalim (Ps. 87, 6; Ezdra 10, 1)

BETEZDA

O scaldătoare în Ierusalim (In. 5, 2), aproape de Poarta Oilor.

CHEBAR

Râu în Babilonia lângă care s-au așezat evreii exilați (Iezech. 1, 1; 3, 15; 10, 15; 20, 22; 23, 3)

CHEDRON (CEDRON)

Pârâu între Ierusalim și Muntele Măslinilor (II Regi 15, 23; III Regi 15, 13; Lc. 18, 1)

CHERIT

Un afluent al Iordanului lângă care Ilie a fost hrănit când s-a ascuns de Ahab (III Regi 17, 3-5)

CHISON

Râu care udă Câmpia Esrael (Iosua 19, 11)

EN-GHEDI

Un izvor la vest de Marea Moartă (Iosua 15, 62). Aici s-a ascuns David.

EN ROGUEL

Un izvor în afara Ierusalimului. Astăzi este cunoscut sub numele de "Fântâna lui Iov" (Iosua 15, 7)

EUFRAȚ

Fluviu în Asia. (Gen. 2, 14; 15, 18; Deut. 11, 24; Apoc. 9, 14; 16, 12)

GAD

Valea unde a început numărătoarea poporului evreu poruncită de David (II Regi 24, 5; Deut. 2, 36)

GHEENA